

Jaarstukken 2024

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de inkomsten uit het gemeentefonds en de algemene belastingen maar ook de financiering/treasury, de post voor onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting. Deze posten komen aan de orde in dit onderdeel van de jaarstukken Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder een specifiek vooraf bepaald bestedingsdoel. Dit betekent dat de gemeente deze middelen flexibel kan inzetten voor diverse uitgaven. Voorbeelden van algemene dekkingsmiddelen zijn de uitkering uit het gemeentefonds, opbrengsten van gemeentelijke belastingen zoals de OZB en precariobelasting, en inkomsten uit treasury.

Omdat er geen directe koppeling is tussen deze inkomsten en specifieke doelstellingen, bevat deze paragraaf geen prestatie-indicatoren. De algemene dekkingsmiddelen zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Financiering/treasury
- Lokale heffingen zonder specifiek bestedingsdoel
- Uitkering uit het gemeentefonds
- Overige baten en lasten

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Dit taakveld omvat het financieel beheer van de gemeente, waaronder het aantrekken en uitzetten van gelden en het beheer van deelnemingen. Hieronder vallen de rentelasten van leningen, rentebaten uit investeringen, inkomsten uit doorbelaste omslagrente en opbrengsten uit verstrekte leningen aan derden. Daarnaast omvat dit taakveld garantiepremies voor verstrekte borgstellingen en dividendinkomsten uit deelnemingen.

De ontwikkelingen rondom treasury worden uitgebreid toegelicht in de paragraaf *Financiering*.

In dit onderdeel van de jaarrekening wordt specifiek ingegaan op het saldo van de financieringsfunctie en de ontvangen dividenden.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rente over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangeane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant.

Saldo financieringsfunctie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	-1.394	-444	-592	148
Baten	-75	-173	-584	411
Saldo van baten en lasten	-1.469	-618	-1.176	559

Toelichting op de tabel

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo af met € 559.000 voordelig.

Belangrijkste oorzaken van de afwijkingen:

In 2024 is minder geleend dan begroot. Het rentetarief viel lager uit. Hierdoor waren de rentekosten op kasgeldleningen € 90.000 lager. Op langlopende leningen waren de rentekosten € 70.000 lager.

De baten zijn € 410.000 hoger dan begroot. Dat heeft de volgende oorzaken:

- Belastingrente van € 219.000. Deze rente was niet begroot en heeft te maken met de suppletieaangifte Btw-compensatiefonds en de belasting hierover.
- Renteontvangsten op de rekening-courant bij de schatkist (€ 132.000) en BNG Bank (€ 9.000).
- Rente op geleend geld van € 50.000.

Dividenden

De dividendinkomsten van de gemeente Gouda komen uit het aandelenbezit in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Oasen en Cyclus keren geen dividend uit.

Dividend (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	0	0	0	0
Baten	-150	-151	-151	0
Saldo van baten en lasten	-150	-151	-151	0

Toelichting op de tabel

Geen verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begroting na wijziging.

3.8.3 Toelichting op overige algemene dekkingsmiddelen

De overige onderdelen van de algemene dekkingsmiddelen worden als volgt toegelicht.

3.8.3.1 Lokale heffingen

De Gemeentewet bepaalt welke belastingen gemeenten mogen heffen. De gemeenteraad stelt jaarlijks de tarieven vast. Sommige belastinginkomsten hebben een specifieke bestemming, zoals de riool- en afvalstoffenheffing. Andere inkomsten, zoals de onroerendezaakbelasting (OZB) en parkeerbelastingen, worden ingezet als algemene dekking voor gemeentelijke uitgaven.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De OZB is een gemeentelijke belasting op woningen en niet-woningen en vormt een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente Gouda. Binnen de lokale heffingen levert de OZB de op één na hoogste opbrengst, na de rioolheffing. De OZB bestaat uit een belasting voor eigenaren en een belasting voor gebruikers.

De hoogte van de aanslag OZB wordt bepaald aan de hand van de WOZ-waarde van het pand. Deze waarde wordt jaarlijks vastgesteld volgens de Wet WOZ. Voor 2024 is uitgegaan van de waarde peildatum 1 januari 2023. De OZB-tarieven worden jaarlijks herzien.

De opbrengsten van de OZB worden verantwoord binnen de taakvelden *OZB woningen* en *OZB niet-woningen*. Hier tegenover staan de perceptiekosten: dit zijn de kosten die de gemeente maakt voor het opleggen en innen van de aanslagen, de afhandeling van bezwaarschriften en de uitvoering van de Wet WOZ.

Een uitgebreide toelichting op de OZB is opgenomen in de paragraaf *Lokale heffingen*.

Parkeerbelastingen

Dit omvat de opbrengsten uit straat- en terreinparkeren, vergunningen en naheffingsaanslagen. In Gouda zorgt met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad voor jaarlijkse inkomsten. In de paragraaf *Lokale heffingen* is een toelichting opgenomen.

Overige belastingen

Onder dit taakveld vallen belastingen zoals precariobelasting en hondenbelasting. Een uitgebreide toelichting op deze heffingen is opgenomen in de paragraaf *Lokale heffingen*.

De opbrengsten uit gemeentelijke belastingen waren in 2024 hoger dan begroot. Dit komt vooral door hogere inkomsten uit parkeerbelasting. Tijdens de 2e bestuursrapportage is de begroting van de parkeeropbrengsten geactualiseerd. Aan het eind van het jaar bleek dat de werkelijke inkomsten uit parkeren alsnog hoger waren dan verwacht. Dit is met name veroorzaakt door extra inkomsten uit straat- en terreinparkeren. Daarnaast waren de opbrengsten uit naheffingsaanslagen iets hoger dan eerder geraamd.

3.8.3.2 Uitkering uit het gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste algemene inkomstenbron van de gemeente. De uitkering bestaat uit verschillende onderdelen. Het grootste deel wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven, zoals het aantal inwoners, huishoudens, bijstandsontvangers en woonruimten. De gemeente is in principe vrij om de volledige uitkering naar eigen inzicht te besteden.

Het rijk publiceert jaarlijks drie circulaire over het gemeentefonds (mei, september en december). Het college informeert de raad steeds over de financiële gevolgen hiervan voor de Goudse begroting.

Op basis van de decembercirculaire 2024 heeft de gemeente € 0,7 miljoen meer ontvangen uit het gemeentefonds dan eerder geraamd op basis van de septembercirculaire. Vanwege de late publicatie van de circulaire kon de extra opbrengst niet meer worden verwerkt in een begrotingswijziging.

3.8.3.3 Overige baten en lasten

Binnen dit onderdeel vallen diverse posten, waaronder de post voor onvoorzien en andere stelposten. Daarnaast worden hier de loonkosten verantwoord van bovenformatief personeel dat niet meer werkzaam is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven

In de wet staat dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven moet worden opgenomen. De inzet hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. In de oorspronkelijke Programmabegroting 2024 was een bedrag van € 151.000 geraamd. De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2024 besloten tot aframing van de post onvoorzien naar nihil.

Stelposten

Stelposten zijn bedragen in de begroting die het financiële overzicht compleet maken maar waarvan de exacte invulling op dat moment nog niet vaststaat. Tijdens het begrotingsjaar worden deze posten concreet uitgewerkt en ingevuld.

In de Begroting 2024 waren stelposten opgenomen voor loon- en prijscompensatie, uitbreiding Westergouwe, taakmutaties gemeentefonds, het Winterplan, ontwikkeling kapitaallasten, de motie realisatiekracht en een verwachte onderuitputting van de meerjarenbegroting. De meeste posten zijn gedurende het jaar via begrotingswijzigingen ingevuld of vrijgevallen. De uitzondering hierop zijn de taakmutaties uit de septembercirculaire 2024 gemeentefonds. Deze middelen bleven beschikbaar voor nadere invulling maar konden in de resterende maanden van het jaar niet meer in een begrotingswijziging worden verwerkt.

3.8.3.4 Vennootschapsbelasting (VPB)

De gemeente Gouda heeft in 2024 een voorlopige inventarisatie uitgevoerd om te bepalen welke gemeentelijke activiteiten onder de vennootschapsbelasting (VPB) vallen. In totaal zijn 40 clusters beoordeeld op hun belastingplicht. Uit deze analyse blijkt dat in ieder geval de clusters parkeergarages, kermis en straatparkeren belastbare activiteiten zijn. Daarnaast heeft de Belastingdienst geoordeeld dat de concessie van reclameborden ook onder de VPB-plicht valt. De beoordeling van de grondexploitaties (grexen) moet nog plaatsvinden.

De totale aangifte over 2024 bedraagt naar verwachting € 479.000, wat resulteert in een VPB-druk van circa € 110.000. De verdeling hiervan is als volgt:

- Vrijstelling voor straatparkeren en kermis waardoor geen belasting verschuldigd is.
- Parkeergarages: Geen vrijstelling van toepassing, VPB-druk van circa € 37.000.
- Reclamebordenconcessie: Geen vrijstelling van toepassing, VPB-druk van circa € 73.000.

De Belastingdienst heeft de gemeente Gouda naheffingsaanslagen opgelegd voor de concessie van reclameborden. Hiertegen is bezwaar aangetekend. Meerdere gemeenten hebben hierover een gerechtelijke procedure aangespannen. In 2024 is een uitspraak gedaan in het voordeel van de gemeenten, maar de Belastingdienst heeft hoger beroep aangetekend. De uitkomst van het hoger beroep kan nog enkele jaren op zich laten wachten. De Belastingdienst heeft toegezegd dat de gemeente lopende beroepsprocedures mag afwachten en geen aparte procedure hoeft te starten voor toekomstige aanslagen.

Door een nauwkeurigere kostentoe rekening aan de clusters parkeergarages en reclameborden over de jaren 2022, 2023 en 2024, is over deze jaren minder VPB verschuldigd. Dit leidt tot een positief resultaat van € 289.000.

3.8.4 Wat heeft het gekost?

3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	6.689	1.312	155	1.157
Baten	-238.476	-245.653	-246.878	1.226
Saldo van baten en lasten	-231.787	-244.341	-246.724	2.382
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-231.787	-244.341	-246.724	2.382

3.8.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.5 Treasury	-1.619	-769	-1.328	559
0.61 OZB woningen	-9.674	-10.384	-10.454	70
0.62 OZB niet-woningen	-9.438	-8.990	-8.778	-212
0.63 Parkeerbelasting	-4.059	-4.712	-4.972	261
0.64 Belastingen overig	-520	-592	-637	44
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.637	-219.811	-220.481	669
0.8 Overige baten en lasten	6.927	684	-19	703
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	233	233	-56	289
Totaal	-231.787	-244.341	-246.724	2.382

3.8.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.5 Treasury	559	V
Voor € 410.000 is sprake van hogere baten dan begroot. Dit bestaat uit: - Belastingrente van € 219.000. Deze rente was niet begroot en heeft te maken met de suppletieaangifte Btw-compensatiefonds en de belasting hierover. - Renteontvangsten op de rekening-courant bij de schatkist (€ 132.000) en BNG Bank (€ 9.000). - Rente op geleend geld van € 50.000.	410	V
In 2024 is minder geleend dan begroot en het rentetarief viel lager uit. Hierdoor waren de rentekosten op kasgeldleningen € 90.000 lager. Op langlopende leningen waren de rentekosten € 70.000 lager.	138	V
Diverse kleine verschillen.	11	V
0.61 OZB woningen	70	V
Diverse kleine verschillen.	70	V
0.62 OZB niet-woningen	212	N
Dit nadeel wordt met name verklaard doordat de prognose van nog op te leggen aanslagen over voorgaande jaren te hoog was bepaald.	217	N
Diverse kleine verschillen.	5	V
0.63 Parkeerbelasting	261	V
Bij de 2e bestuursrapportage 2024 zijn de parkeerinkomsten geactualiseerd. Eind 2024 bleek dat er toch meer inkomsten op parkeren zijn gerealiseerd. Deze worden voornamelijk veroorzaakt door hogere inkomsten uit straat- en terreinparkeren. Een hogere betalingsbereidheid ligt daaraan ten grondslag. Naheffingsaanslagen en inkomsten uit vergunningen waren licht hoger dan voorzien bij de 2e bestuursrapportage. Naar verwachting vindt de raadsbehandeling van het Omgevingsplan Parkeren in de 2e helft van 2025 plaats. Dit behelst onder meer ook een actualisatie van de tarieven.	261	V
	0	0
0.64 Belastingen overig	45	V
Diverse kleine verschillen.	45	V
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	669	V
De decembercirculaire gemeentefonds 2024 heeft geleid tot € 722.000 extra baten. Het college heeft de raad daarover geïnformeerd bij memo van 29 januari 2025.	722	V
Van meer uitkeringsmaatstaven dan gebruikelijk heeft het rijk per balansdatum geen geactualiseerde aantallen gepubliceerd. De werkelijke inkomsten voor Gouda vallen daardoor lager uit dan geraamd. Daarnaast zijn enkele nagekomen beschikkingen met betrekking tot de uitkeringsjaren 2022 en 2023 verwerkt. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 53.000.	53	N
0.8 Overige baten en lasten	703	V
De organisatie moet soms kosten maken voor organisatieontwikkeling. Ter dekking van deze kosten heeft de raad de reserve Organisatieontwikkeling in het leven geroepen. Hierop kan een beroep worden gedaan als het gaat om incidentele (re-)organisatiekosten die niet uit reguliere budgetten kunnen worden betaald. Er zijn minder kosten gemaakt dan was begroot als onttrekking uit de reserve. Veel kon binnen bestaande budgetten worden opgelost. Hierdoor is in 2024 een beperkt beroep gedaan op de reserve Organisatieontwikkeling en kan de reserve worden aangewend wanneer dat meer nodig is. Dit heeft ook betrekking op taakveld 0.4.	184	V
De taakmutaties uit de septembercirculaire 2024 gemeentefonds konden niet meer door middel van een begrotingswijziging naar de functionele programma's worden overgeheveld. Daarom is in dit programma een voordeel van € 287.000 ontstaan. De middelen in verband met de Wet betaalbare huur ad € 65.000 hoefden niet ingezet te worden. De lasten in verband met de taakmutatie alleenverdienersproblematiek zijn verantwoord in programma 4.	287	V
Gouda heeft een AZC. Op basis daarvan heeft Gouda recht op een uitkering volgens het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Op basis van de septembercirculaire 2024 is € 173.000 ontvangen. Dit bedrag kon daarna niet meer met een begrotingswijziging naar het functionele programma worden overgeheveld. Voorgesteld wordt om dit bedrag bij de bestemming van het rekeningresultaat 2024 toe te voegen aan de hiervoor ingestelde reserve Vluchtelingenopvang.	173	V
Diverse kleine verschillen.	59	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	289	V
Door een nauwkeurigere manier van kostentoerekening aan de clusters parkeergarage en reclameconcessies over de jaren 2022, 2023 en 2024 is minder vennootschapsbelasting verschuldigd dan begroot.	289	V

3.8.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	0	V

3.8.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.